

ZORG IN HET VERPLEEGHUIS IS WELZIJN MINSTENS ZO BELANGRIJK ALS DE VERZORGING

‘s Ochtends een colaatje bij het ontbijt moet kunnen

‘Elke dag zo fijn mogelijk’ is al jaren het motto van BrabantZorg. Klinkt logisch, toch? Maar hier serieus invulling aan geven is door een andere kijk op de ouderenzorg, de vergrijzing en de personeelstekorten een flinke uitdaging.

Brigit Groeneveld

Den Bosch/Veghel

Bijna een jaar is Vogelven 8 in het Veghelse verpleeghuis De Watersteeg voor BrabantZorg een proeftuin voor de ouderenzorg van de toekomst. Het is een plek waar welzijn minstens zo belangrijk is als verzorging. Het team probeert zich aan te passen aan de individuele bewoners, in plaats van andersom. Familie, vrienden en vrijwilligers dragen ook een steentje bij. Hier wordt gesleuteld aan een werkwijze die zich uiteindelijk moet verspreiden over de meer dan dertig zorglocaties die BrabantZorg in de regio heeft.

„Want die kant gaan we echt op”, vertelt Wendy Seegers van BrabantZorg. Zij stuurt vijf teams aan en geeft ook leiding aan het pilotproject Vogelven 8. „Ontzettend leuk en interessant, maar het is pionieren. Dat gaat met vallen en opstaan. Zo hebben we het afgelopen jaar ontdekt dat het volledig centraal stellen van het welzijn niet werkt. Het moet een combinatie met zorg zijn, met een team dat bestaat uit zorgmedewerkers en medewerkers met een welzinsachtergrond. Familie is ook betrokken, want zij kennen onze bewoners het beste.”

Bestuursvoorzitter van BrabantZorg Miriam Haagh zei het onlangs ook al: de tijd dat verhuizen naar een verpleeghuis betekent dat mensen alles volledig uit handen wordt genomen, is voorbij. Niet alleen omdat de zorg daar door de vergrijzing en de personeelstekorten de capaciteit niet meer voor heeft, maar ook omdat ouderen op die manier de regie over hun eigen leven kwijtraken.

Alleen adres veranderen

Bij ‘elke dag zo fijn mogelijk’ speelt die regie volgens Seegers een belangrijke rol. „Niet alleen voor mensen die met behulp van thuiszorg zo lang mogelijk zelfstandig wonen, maar ook voor mensen die naar een verpleeghuis verhuizen. Ik zeg altijd: eigenlijk zou dan alleen het adres moeten veranderen; verder moet het leven zoveel mogelijk hetzelfde blijven.”

En dus steekt BrabantZorg veel energie in het echt leren kennen van cliënten en bewoners. „In gesprekken proberen we de zorgvraag helemaal af te pellen. Wat vinden mensen belangrijk en wat maakt voor hen de dag de moeite waard? Wat wil iemand graag nog zelf doen en wat kan iemand zelf? Hoe kan de familie helpen? En tot

slot kijken we waar onze professionals ondersteuning kunnen bieden. Familie en vrienden hebben vaak voor de verhuizing naar het verpleeghuis ook al geholpen. Het is fijn en vertrouwd als dat gewoon doorgaat.”

Soms best lastig

In de ouderenzorg begint het denken hierover steeds meer vorm te

Familie kan stevig reageren. ‘Daar word jij toch voor betaald’, zeggen ze dan

– Wendy Seegers

krijgen. „Al is het voor onze medewerkers soms ook best lastig”, legt Seegers uit. „Het vraagt om een cultuuromslag. Vaste schema’s en protocollen werken niet meer wanneer bewoners persoonlijke wensen hebben en familie en vrijwilligers op wisselende momenten meehelpen. Dat vraagt van onze medewerkers dat ze niet al-

leen maar zorgen, maar ook organiseren en communiceren. En dat ze dingen los kunnen laten en over durven te dragen aan anderen. Maar ook dat ze bijvoorbeeld familie om hulp moeten vragen.”

Dat laatste is niet altijd gemakkelijk”, weet Seegers. „Omdat onze medewerkers zich bezwaard voelen of omdat ze bang zijn voor het antwoord van familie, die nog wel eens stevig kan reageren. ‘Daar word jij toch voor betaald’, is een opmerking die we helaas wel eens horen. Toch moeten we blijven communiceren, blijven overleggen en blijven vragen. Want alleen samen krijgen we het in de toekomst voor elkaar. De zorg kan het niet meer alleen.”

Veel geleerd

Van het eerste jaar pionieren op afdeling Vogelven 8 is volgens Seegers al veel geleerd. „Het geeft niet dat sommige dingen anders uitpakken dan we van tevoren hadden gedacht. Daar leren we van en we stellen bij waar dat nodig is. Maar dat een bewoner’s ochtends bij het ontbijt een glas cola kan krijgen, omdat zij dat thuis ook altijd deed, vind ik mooi. Tot voor

kort ondenkbaar, maar het gaat er niet om wat wij ervan vinden. Dingen waar mensen aan gewend of gehecht zijn en dingen die ze fijn vinden, moeten gewoon door kunnen gaan.”

Dat glas cola is natuurlijk maar een kleinigheid en ‘elke dag zo fijn mogelijk’ omvat zoveel meer, maar dat colaatje staat wel symbool voor hoe BrabantZorg tegen de zorg

Thuis beslissen mensen ook zelf wat ze bij het ontbijt drinken

– Wendy Seegers

van de toekomst aankijkt. „Thuis beslissen mensen ook zelf wat ze bij het ontbijt drinken, hoe laat ze opstaan en wanneer ze douchen”, legt Seegers uit. „Waarom zouden we ze dat in een verpleeghuis ontnemen?”

Wanneer mensen met gevorderde dementie achteruitgaan, wordt die eigen regie moeilijker en

▲ **Wendy Seegers, teamleider van BrabantZorg (rechts), maakt op de gang een praatje met medewerkers Ria (links) en Evelien.**

FOTO JEROEN APPELS/VAN ASSENDELFT

verschuift de focus meer naar de zorg. „Maar ook dan blijft het welzijn belangrijk”, legt Seegers uit. „Familie en vrienden kunnen daaraan bijdragen. Zo was een van onze bewoners aan het begin van de avond vaak onrustig, waardoor extra aandacht nodig was. Onze medewerkers vroegen om persoonlijke versterking in de avonduren. Hier kan de familie natuurlijk ook een rol in spelen. Zij kennen de onrust van hun dierbare en kunnen’s avonds ook een uurtje aanschuiven. Maar dan moeten we het wel vragen.”

Seegers snapt dat dit niet alleen bij BrabantZorg om een cultuuromslag vraagt, maar dat ook de samenleving ervan doordrongen moet raken dat ouderenzorg niet meer iets is dat mensen kunnen loslaten zodra hun dierbare in een verpleeghuis gaat wonen. „Omijken naar elkaar hoort er ook in deze levensfase bij.”